

nascuda a Lladó el 1924 i ciutadana de Figueres gairebé sempre, les dues autores d'aquesta exposició confeïren deu plafons amb un tema concret cadascun:

- 1) Presentació;
- 2) Autoretrat;
- 3) Apartat biogràfic,
- 4) El País (L'Empordà);
- 5) Les arrels, la nissaga;
- 6) Una veu poètica essencial;
- 7) El patrimoni, els Pobles;
- 8) El Vol del pensament;
- 9) Guardons i reconeixements; i
- 10) Els camins del record (les amistats).

Els panells d'aquesta exposició «Montserrat Vayreda, camins de la vida i poesia», escrits amb lletra blanca sobre fons vermell rogent, contenen no pas explicacions sumàries en tercera persona, sinó alguns fragments literals escollits d'entre les principals obres poètiques vayredianes, a més de fotografies extretes d'obres diverses o cedides per la mateixa Montserrat Vayreda o per algunes de les seves amistats. Si tenim en compte les característiques d'aquests deu panells, de mida ben considerable, queda clar que cada visitant, sempre dins els marges d'un contingut molt ben delimitat, va endur-se de la sala d'exposicions del Consell Comarcal de l'Alt Em-

pordà una lliçó prou diferent sobre el periple vital de Montserrat Vayreda, el seu cercle d'amistats i l'obra poètica que llegarà a la posteritat; perquè, és clar, cada espectador devia interpretar de manera diferent, amb matisos diferents, la bonica unió d'imatges fotogràfiques i de versos ben travats, que, al capdavant, tothom llegeix una mica a la seva manera, segons les experiències i les lectures que més l'han marcat en la vida.

Daniel Ferrer

El Fòrum Social per l'Educació, un debat obert

L'interès pel Fòrum Social per l'Educació a les comarques gironines es va despertar per la possibilitat de fer un autèntic debat social sobre l'educació amb la participació de molts sectors i àmbits. De no fer un debat només intraescolar, sinó obert a tota la societat. Això és el que el feia i el fa interessant i innovador, i el que va determinar que diverses persones i col·lectius s'hi hagin vinculat.

Des del mes de febrer d'aquest any, que en vam fer la seva presentació pública a les nostres comarques, s'ha anat creant una dinàmica de participació i debat de persones de diversos àmbits, en

un entramat d'accions i espais per posar de manifest les inquietuds i propostes de la nostra societat envers l'educació. Des del Fòrum estem constatant el gran interès que desporten les qüestions rela-

Els mercaders del temple

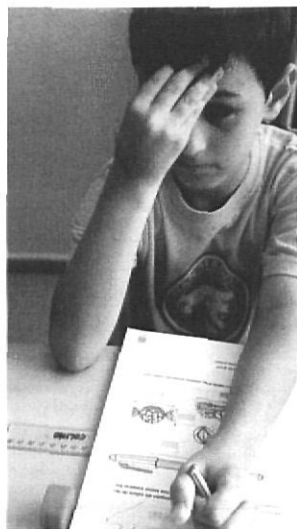
Fa una trentena d'anys, a les pàgines de *Presència* vam denunciar el fet que el capítol de la catedral de Girona privés d'accedir al claustre als qui no paguessin l'entrada al Tresor de la Seu. El claustre, dièim, forma part del temple i per això demanàvem que fos obert sense restriccions a tothom. Pobres de nosaltres, érem uns ingenus, uns veritables albat. No sols no ens en van fer cap cas, sinó que al capdavant han acordat que s'havia de tancar la catedral sencera i que, per entrar-hi, caldria pagar tres euros, cinc-centes pessetes d'abans. Un temple que ens havien dit que era de tots i que fa poc hem restaurat entre tots –amb diner públic i aportacions privades– ara resulta que només serà dels qui paguin l'entrada.

La Seu, òbviament, restarà oberta als fidels durant la celebració del culte, a primera hora del matí, però als gironins ens privaran del dret i del plaer d'anar-hi a qualsevol hora, com havíem fet tota la vida, no necessàriament per oir missa, sinó per gaudir dels infinits atractius del monument: entrar per una porta i sortir per l'altra, passejar lentament per la immensitat de la nau, donar la volta a la girola, repassar els secrets de les capelles, escoltar el so de l'orgue i de les campanes, asseure's a contemplar la grandària de la volta i els canvis de llum i de color dels vitralls...

Posats a convertir tota la catedral en un museu de pagament, caldrà esperar que la dignitat del recinte estigui d'acord amb el preu de l'entrada: que els visitants puguin veure els retaules degudament il·luminats, que no se'ls escamotegin peces essencials del fons, com el gran baldaquí que es guarda en un armari, que se'ls permeti admirar la nau més ampla del món sense l'ofensiu embalum de l'orgue...

Però ja que la catedral, abans que un museu, és la casa d'oració dels cristians, caldria també preguntar-se si la decisió presa es correspon amb l'esperit de l'Evangeli que l'Església ha de testimoniar davant del món. És sabut que en el *Nou Testament* s'explica quatre vegades un episodi molt explícit sobre la relació entre el temple i els diners.

Narcís-Jordi Aragó

cionades amb l'educació i que sovint no es corresponen amb les polítiques socials dels nostres governs. Preocupa millorar la qualitat del sistema educatiu per respondre millor als grans reptes que tenim plantejats com a societat, amb el convenciment cada vegada més ferm que només ho farem si l'educació depassa les parets de l'escola i és una tasca col·lectiva i comunitària. Això implica necessàriament un alt grau de participació de tota la societat a definir i orientar quina és l'educació que volem. Aquesta és l'aposta del Fòrum, fer-ho des d'una visió participativa i transversal.

Per això s'hi està participant des de molts àmbits: des de les famílies, l'esport, el temps lliure i l'esplai, la formació laboral, l'entorn econòmic, la solidaritat i les ONG, les associacions de veïns, el professorat, els estudiants, la universitat, els educadors socials, els municipis... I de moltes maneres diferents, des de les xerrades debat al web; de la pregunta setmanal als articles d'opinió; de les Fires al carrer als cinefòrums... per finalment desembarcar tot aquest procés al Fòrum pròpiament dit els propers 25, 26 i 27 de febrer a les aules de la Universitat de Barcelona. Per entroncar-ho també amb totes les iniciatives socials i polítiques que es vagin desplegant en la consecució d'aquesta altra educació possible i necessària.

Albert Quintana i Oliver

La telegrafia òptica, símbol d'una època

Entre l'11 d'octubre i el 12 de desembre de 2004 a la sala La Carbonera de Girona hi hagué instal·lada «La telegrafia òptica a Catalunya». Les torres òptiques de la geografia catalana». Un recorregut pels seus plafons, mapes i fotografies permetia al visitant descobrir l'interessant i poc conegut món que envolta aquestes construccions defensives bastides a mitjan segle XIX.

Les torres de telegrafia òptica aparegueren amb l'objectiu de formar una veritable xarxa estatal de comunicacions de caire governamental, i Catalunya fou un bon exemple d'aquest esforç constructiu. Els missatges eren transmesos entre torre i torre, degudament codificats, per mitjà de senyals visibles gràcies a uns gegantins mecanismes instal·lats sobre els seus terrats. Les torres tendien a aixecar-se en emplaçaments estratègics del territori i la distància entre elles solia ser d'entre 10 i 15 quilòmetres. Moltes vegades, però, no eren estructures de nova planta, sinó que aprofitaven edificacions preexistents, com torres de castells, ermites o, simplement, el campanar de les esglésies. La xarxa estava servida per membres de l'exèrcit o sota un règim paramilitar, amb personal reclutat entre llicenciats de l'exèrcit. La vida d'aquest sistema de comunicacions fou bastant efímera i aviat van

caure en l'oblit com a conseqüència de la més ràpida i efectiva telegrafia elèctrica, que a Espanya es posà en marxa el 1853. Així, mentre que les primeres torres no es van construir a Catalunya fins poc abans de 1850, una Reial Ordre de 1862 ja disposava la supressió del servei.

L'exposició de La Carbonera és el fruit de la recerca efectuada per Jaume Prat i Pons, mestre i historiador aficionat. Va iniciar la seva investigació cinc anys enrere amb la fascinació que li causà la visita a una d'aquestes torres, coneguda com a «castell» de Sant Miquel de Campdorà. Una de les peces més atractives, pel seu efecte visual, integrades a l'exposició era un mapa esquemàtic de Catalunya format amb uns cubs de plàstic, encapçalats amb una fotografia, els quals reproduïen la situació i l'estat actual de les torres que componien les diverses línies. Veritablement,

